

DE CE SĂ STUDIEM ISTORIA SECURITĂȚII?

WHY STUDY SECURITY'S HISTORY?

Colonel (r.) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU*

Rezumat: *Se pare că noua ordine mondială se prăbușește și securitatea internațională nu mai este ceea ce a fost odată, pentru că omenirea s-a preocupat de o securitate subiectivă. De aceea ne propunem să definim un nou concept de securitate – securitatea obiectivă – bazat pe realizarea conștiinței de securitate. Pentru fundamentarea științei securității și securității obiective trebuie parcurse etapele explicate de Hegel: etapa conștiinței și a rațiunii securității, etapa spiritului în care rațiunea se transformă în spirit și etapa obiectivării securității. Fenomenologia securității este descrierea formelor obiective în care apare știința securității, a procesului de cunoaștere a insecurității/securității și dezvăluirea erorilor. Metodologia cercetării-științifice a insecurității/securității se bazează pe ipoteza că „adevărul este întregul” și fenomenele insecurității/securității devin mereu altceva. De aceea fenomenul (in)securității trebuie analizat ca un fenomen istoric cu respectarea datelor și faptelor, iar cunoașterea (in)securității reprezintă un proces în care se utilizează metoda de cercetare dialectică propusă de Hegel (metoda filozofiei securității este dialectica pentru că metoda este structura întregului).*

Cuvinte cheie: *securitate obiectivă; securitate subiectivă; știința securității; fenomenologia securității; metoda dialectică; metoda filozofiei securității.*

Abstract: *It seems that the new world order is collapsing and international security is not what it once was, because humanity has become concerned with subjective security. That is why we propose to define a new concept of security - objective security - based on the realization of security awareness. For the foundation of the science of security and objective security, the stages explained by Hegel must be completed: the stage of consciousness and reason of security, the stage of spirit in which reason is transformed into spirit, and the stage of the objectification of security. The phenomenology of security is the description of the objective forms in which the science of security appears, of the process of knowing insecurity/security and the disclosure of errors. The scientific research methodology of insecurity/security is based on the assumption that "the truth is the whole" and the phenomena of insecurity/security always become something else. That is why the phenomenon of (in)security must be analyzed as a historical phenomenon with respect to data and facts, and the knowledge of (in)security is a process in which the method of dialectical research proposed by Hegel is used (the*

---

* Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secretar Științific al Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, membru titular al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române, esiteanu@yahoo.com.

method of the philosophy of security is dialectic because the method is the structure of the whole).

Keywords: *objective security; subjective security; security science; phenomenology of security; the dialectical method; security philosophy method.*

Am simțit în ultima vreme că trebuie să justific elevilor și studenților necesitatea studierii istoriei securității (securității sociale, economice, militare, ecologice, naționale, internaționale, globale etc.). Sigur că am fost tentat la început să prezint valorile istoriei securității ca parte importantă a educației, dar treptat am socotit că pe ei îi interesează în primul rând motivele pentru care ar dori să facă așa ceva. De aceea voi arăta ce interes ar avea ei să cunoască istoria securității. Păi, în primul rând, pe noi toți ne interesează ce riscuri, vulnerabilități, amenințări și pericole au avut de înfruntat moșii și strămoșii noștri, poporul/națiunea nostru/noastră, statul nostru și statele lumii și întreaga omenire.

În scopul fundamentării științei securității, e necesar să se parcurgă mai multe etape: etapa conștiinței și a rațiunii securității, etapa spiritului și obiectivarea. Fenomenul obiectivării reprezintă problema esențială a întregii problematice de securitate. În etapa spiritului rațiunea se transformă în spirit, care întrucapează realitatea obiectivă și e superior rațiunii deoarece este „esența în sine și pentru sine”¹. Hegel tratează manifestarea voinței de dreptate socială conform principiului „vox populi, vox Dei”, adică de justificare a revoltei împotriva bogăției nelegitime întrucât stăpânirea absolută conduce implacabil la descompunerea societății.

Istoria securității poate să ne ofere principalele valori pentru care au luptat și s-au jertfit milioane și milioane de oameni de-a lungul secolelor și mileniilor cum ar fi, de exemplu: dreptul la viață, la libertate, la fericire, la credință, la dreptate, egalitate, fraternitate, la independență, la răscoală împotriva tiranilor, la revoluție etc.

Fenomenul (in)securității este întotdeauna în corelație cu celelalte fenomene (naturale și socio-umane) care se schimbă continuu. Într-o cercetare dialectică, Hegel a surprins fenomenul exploatarei și dezumanizării².

Cu aceste gânduri în minte am devenit conștient că mulți elevi și studenți nu știu prea bine cum „lucrează” istoria, în general, și cum ne-ar putea ajuta pe toți informațiile furnizate de istoria securității, în special, și cum să le dăm un înțeles semnificativ faptelor/eventimentelor de insecuritate pentru a le putea utiliza în scopul asigurării securității noastre actuale.

Conceptul de (in)securitate sintetizează esențialul pentru obiectele/lucrurile și ființele studiate, pentru realitatea obiectivă, dar și pentru cunoașterea fenomenelor care au legătură cu (in)securitatea.

---

¹ Hegel, *Fenomenologia spiritului*, București, Editura Academiei, 1965, p. 201.

² C.I. Gulian, *Hegel. Tînărul Nietzsche. Mircea Eliade*, Editura Academiei Române, București, 1992, p. 24.

Așa am învățat din istoria poporului român că „unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere; unde-s doi puterea crește”... De aceea s-au unit românii în 1859 și la 1 decembrie 1918 și tot de aceea au înțeles ei că cei care vor să ne dezbină, să ne dividă, să ne urâm unii pe alții sunt de fapt dușmanii noștri pentru că incitarea la ură, la războiul româno-român ne aduce dezbinare, insecuritate și distrugerea statului și națiunii române.

Problema hegeliană a valorificării spiritului colectiv ne conduce la înțelegerea ideii sale privind „caracterul istoric necesar al diferitelor faze ale evoluției” umane, inclusiv a conștiinței securității naționale/internaționale, pe care se bazează gândirea filosofică a marelui om de știință Hegel. În lumina dialecticii hegeliene, trebuie interpretată și istoria (in)securității, ca istorie a spiritului echilibrului, managementului conflictelor și drumului lor spre totul ce se întâmplă și azi pe planeta Pământ. Noua securitate nu este altceva decât vechea grijă a omenirii de a supraviețui într-un mediu în care omul a fost nu doar camarad, prieten și tovarăși de drum, la bine și la greu, ci și lup feroce pentru celălalt om, aflat în exterioritatea lui³.

În dialectica „stăpân-slugă” se formează conștiința slugii care se ridică împotriva oprimării/înrobirii⁴. În teoria securității, erorile (greșelile) se dezvăluie ca efecte ale „defectării, excepțiilor și infrafracțiunilor”⁵, dar și ale neputinței de a conștientiza și celelalte cauze ale erorilor de către persoanele de decizie care nu pot înțelege și explica fenomenul de (in)securitate.

Cum putem oare să dăm un sens istoriei și să o folosim pentru un scop util omenirii și omului?

Cum ne-am putea menține pe linia de plutire într-un ocean de detalii, de întâmplări nesemnificative și contradictorii astfel încât să putem desluși în negurile trecutului jaloanele organizării oamenilor care și-au jucat rolurile în istorie, clasificării acestora, pentru a da o semnificație plauzibilă a cunoștințelor despre trecutul omenirii?

La aceste întrebări vom încerca să răspundem în rândurile care urmează. Vom împărtăși cititorilor niște fapte/evenimente care au amenințat viețile mai multor milioane de oameni în diferite perioade istorice pentru a scoate la lumină cauzele și efectele acelor evenimente tragice. În felul acesta studierea istoriei securității ne transpune în ipostaza unei experiențe inedite de analiză a unor situații de (in)securitate – o experiență nouă și vitală.

Deci nu trebuie să privim istoria securității ca pe o enormă masă de date și informații anoste/plictisitoare, dintr-o anumită zonă a planetei, care trebuie memorată și atât. Din contră, trebuie să socotim, să interpretăm acele date, evenimente/fapte pline de înțeles, de semnificații, de tâlc pentru toți elevii și poate pentru majoritatea studenților și chiar pentru cititorii maturi

³ Eugen Siteanu, „Securitatea Obiectivă”, *Revista de Științe Militare* nr. 1/2020, p. 40.

⁴ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 29.

⁵ Siteanu Eugen, Naianu Bedros, Ilie Gheorghe, *Fiabilitatea produselor tehnice*, Editura AISTEDA, București, 2000, p. 144.

care vor să recitească evenimentele mai îndepărtate sau mai recente care au pus în pericol și au adus moartea ori rănirea oamenilor, comunităților, popoarelor, națiunilor etc. Deci, dincolo de fapte, este necesar să înțelegem și spiritul istoriei, precum și considerația/respectul pentru realizările acestei științe vechi de când lumea. Din punct de vedere filosofic, se impune să înțelegem problemele trecutului, relativitatea istoriei, cauzalitatea (legăturile cauză - efect), rolul personalităților și maselor în istorie și natura multifactorială a realității istorice.

Hegel a scris că gândirea poate transforma realitatea, iar filosofia are menirea critică de a dezvălui nonsensul ori iraționalul din instituții, organizații, din maniera de a simți și gândi a oamenilor și a politicienilor, ceea ce poate contribui la creșterea nivelului de securitate. Astfel, el a criticat constituția germană care „nu mai e susținută de viața epocii prezente”. Eminentul filosof a scris: „tot ce-i real e rațional” și: „ce orbi sunt aceia care pot crede că pot continua să supraviețuiască instituții, constituții, legi care nu mai concordă cu moravurile, nevoile, opinia oamenilor ... că forme pentru care nici gândirea, nici simțirea nu mai nutresc vreun interes, ar mai putea fi atât de puternice, încât să poată alcătui ceea ce leagă un popor”⁶.

Istoria securității reprezintă experiența comunităților, grupurilor de oameni, a popoarelor și națiunilor, care, dacă ar fi uitată ori ignorată ar pune sub semnul întrebării natura noastră umană pentru că în măsura în care nu mai știm cine am fost noi, în aceeași măsură vom înceta să fim umani.

Concepția privind raportul dintre filozofie și (in)securitate trebuie explicată la fel cum a elaborat Hegel „concepția despre raportul dintre filozofie și viață”⁷. Pe firul ideilor lui Hegel ajungem la convingerea că principiul de bază în analiza de securitate nu este nici subiectul și nici obiectul, ci principiul „transcendental” al existenței în totalitatea ei pentru cunoașterea obiectivă a fenomenelor (in)securității (fenomene sociale, politice, economice, militare, ecologice, demografice etc. și naturale), care sunt istorice!

Fără istorie, oamenii nu mai pot să cunoască cine sunt ei și nici cum au devenit ceea ce sunt, căci se transformă în victimele unei amnezii colective aruncați într-un întuneric în care nu mai au nici o identitate.

Pentru a nu cade în această amnezie, în această capcană perfidă este necesar să fim conștienți de faptul că evenimentele/faptele înregistrate de istorie au generat și întreținut acele emoții, valori fundamentale și idealuri înălțătoare care dau un înțeles profund vieții noastre. Ele ne-au dat un sens și un scop pentru care merită să trăim, să luptăm și chiar să murim pentru apărarea drepturilor fundamentale ale oamenilor. Ele ne-au ajutat să înțelegem că valoarea supremă nu este banul, aurul, ci omul care s-a eliberat din sclavie și care a ajuns într-o eră în care milioane de copii, de femei și de

---

⁶ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 116.

⁷ *Ibidem*, p. 21.

bărbați sunt din nou ținuți în scâlvie de rețelele de crimă organizată și de interlopi ajutați de oameni ai legii și de demnitari corupți.

Știința securității trebuie să aprofundeze, „să explice realul, să lumineze etosul, inclusiv gândirii, necesitatea transformărilor istorice, să le accepte ca pe un dat primar (tot ce-i real e rațional), dar simultan să nu ne precupețim eforturile pentru a dovedi că raționalul poate deveni real, de fapt, că valorile, idealurile, pot fi împlinite, în ciuda tuturor greutăților și contradicțiilor, pe acest pământ al prezentului și al realului”⁸.

Marii vizionari, marii conducători ai statelor ca Roosevelt, Washington, Churchill etc., au avut capacitatea practică de a transforma securitatea internațională „Conform rațiunii”.

Hegel a militat pentru „un istorism inextricabil legat de dezideratul transformării, călăuzită de valorile general-umane, perene, cristalizate în istoria umanității. Iar printre aceste valori, după cum s-a văzut, valoarea dorită cu cea mai mare ardoare, a fost LIBERTATEA”⁹. Pe asemenea valori se poate întemeia și consolida securitatea omenirii.

Exact ca și în trecut, oamenii trebuie să se unească din nou pentru a lupta iarăși cu scopul de a elibera din sclavie, azi, fără ezitare, pe toți copiii, femeile și bărbații ale căror drepturi fundamentale sunt încălcate cu brutalitate de către (ne)oameni fără de lege. Faptele/eventimentele istorice au creat toate organizațiile și grupurile umane (comunitățile, popoarele, națiunile, țările, religiile, clasele și alianțele/coalițiile) și toate valorile, credințele și legăturile/loialitățile care sunt strâns legate de ele.

Deci, istoria securității reprezintă o sursă nepuizabilă de inspirație, de iubire și de ură/indignare întrucât ea ne dezvăluie eroismul și gloria sublimă, dar și crimele abominabile comise de sclerați și suferințele inimaginabile ale generațiilor trecute.

A fost tragedia, drama vieții reale trăite în secolele și milenii trecute de milioane de semeni de-ai noștri în condițiile pe care numai istoria ni le poate furniza. De aceea dușmanii omenirii caută prin orice mijloace să falsifice datele istoriei reale pentru ca noi să nu mai știm ce e adevăr și ce e minciună, pentru a ne putea manipula ei după interesele lor meschine și anti-umane. Iată de ce oamenii de știință, specialiștii/profesiștii artei și științei securității trebuie nu numai să cunoască istoria securității, ci deopotrivă să cerceteze și verifice dacă datele/informațiile din istorie sunt adevărate ori false pentru că știința securității nu se poate sprijini/fundamenta decât pe adevăr.

În istoria omenirii s-au succedat diferite orânduiri: sclavagistă, feudală, capitalistă și socialistă (comunistă). Republica Romei a devenit Imperiul Roman și ambele au fost sclavagiste. Un stat al bogătașilor „condus de bogătași în avantajul bogătașilor. Ca atare, era sortit unei

---

⁸ *Ibidem*, p. 116.

⁹ *Idem*.

*prăbușiri dezastruoase*¹⁰. Procesul dezintegrării Imperiului s-a produs deoarece „*Imperiul își pierduse rațiunea de a fi și era sortit pieirii*”¹¹. Împărații romani erau schimbați cu o frecvență prea mare prin asasinare puse la cale de oameni suficienți de bogați ca să poată cumpăra gărzile de corp (pretorienii) și să-l asasineze pe împărat¹².

Frontiera nordică a Imperiului nu mai era apărată de trupe romane indigene, ci de mercenari străini care nu erau dispuși să se sacrifice pentru Roma. A urmat invazia hunilor veniți din Asia, iar goții au plecat spre Sud, spre Roma. Regele acestora, Alaric a atacat Roma. Apoi au urmat: vandalii, burgunzii, goții răsăriteni (orientali), alamanii, francii și germanii. Odoacru, comandantul mercenarilor germanici, în anul 475, l-a detronat pe împăratul Romulus Augustulus și s-a proclamat guvernator al Romei. După câțiva ani, regele goților orientali, Teodoric l-a asasinat pe Odoacru și a proclamat regatul goților care se întindea pe teritoriile fostului Imperiu roman apusean. Peste un secol a urmat invazia longobarzilor, saxonilor, slavilor și avarilor care au desființat regatul goților creând un nou stat cu capitala în orașul Pavia¹³.

Roma fusese distrusă, bogații romani au fost alungați din vilele lor. Comerțul se desfășura cu mare dificultate, iar civilizația din partea vestică a Europei se clătina și era în pericol să dispară. Timp de câteva secole popoarele migratoare au pustiit Occidentul prin crime, incendii, jafuri și războaie devastatoare. În schimb, în partea de Răsărit, vechiul imperiu a continuat să existe mai multe secole.

Totuși Europa a fost salvată de creștinism de distrugere totală, de biserica creștină (catolică și ortodoxă), de mulțimea smerită a oamenilor care credeau în Iisus Cristos. Așadar credința milioanele de europeni a salvat civilizația clădită cu răbdare de-a lungul mileniilor de egipteni, babilonieni, greci, traci, daco-geți și romani. Azi istoria se repetă, dar de această dată la scară globală. Posibilitatea unui război nuclear, unei pandemii sau a unui dezastru natural care să distrugă întreaga omenire depășește pericolele care le-au reprezentat popoarele migratoare de-a lungul mileniilor trecute. Asistăm la o amestecare dintre formele trecutului cu cele noi, la o împletire a continuității cu transformările. Pe lângă formele capitaliste și socialiste există și cele sclavagiste și feudale. În lumea noastră există zeci de milioane de sclavi, probabil vreo 40 de milioane, dar există și baroni, conți, șerbi etc¹⁴.

În UE sunt exploatați peste un milion de sclavi, 50% fiind români. Vinovate sunt atât autoritățile române, cât și cele ale statelor Uniunii

¹⁰ Hendrik Willem van Loon, *Istoria omenirii*, Traducere din engleză de Cornelia Dumitru, Editura Humanitas, București, 2017, p. 123.

¹¹ *Ibidem*, p. 139.

¹² Eugen Siteanu, *op. cit.*, p. 42.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*, p. 43.

Europene în care sunt exploatați acești sclavi. Nici instituțiile UE nu pot fi absolvite de vina exploatării sclavilor, de încălcarea drepturilor omului, a dreptului la viață, la libertate, la demnitate etc. Se poate spune că: „*cu cât mai mult se schimbă lucrurile, cu atât rămân la fel*”¹⁵.

De mii de ani unele state au fost conduse de dictatori, unii nebuni. De exemplu: Nero, Caligula, Caracalla, Hitler, Idi Amin (Uganda), Noriega, Franco, Stalin, Musollini etc.

Trecutul este, evident, relevant pentru noi deoarece ne învață lecții despre ceea ce ni se poate întâmpla. De ce? Pentru că trecutul a înregistrat toată experiența noastră umană. În consecință, fiecare persoană ar trebui să știe ceva sau câte ceva din istoria securității umane pentru a începe să înțeleagă lumea în care trăiește, amenințările, pericolele și riscurile la care este expus permanent astfel încât să acționeze în viață cu oarecare înțelepciune sau măcar cu inteligență și nu oricum, ci cu anumită perspectivă ori viziune. Dacă cineva întreabă iarăși: de ce? Pentru simplul fapt că prezentul este o clipă trecătoare și absolut tot ceea ce ni se întâmplă și despre care luăm cunoștință este/sunt eveniment(e) trecut(e) și au devenit deja evenimente istorice. Prin urmare, acțiunea inteligentă se bazează pe ceea ce am învățat din experiența trecută. Se zice că omul inteligent învață din greșelile altora (experiența altora), iar prostul nu învață nici măcar din greșelile proprii. Rezultă că fiecare individ trebuie să înțeleagă din istorie și să găsească răspunsuri la conducerea afacerilor proprii (există înregistrate un mare număr de greșeli/erori/biasuri în afaceri din toate domeniile). De asemenea, fiecare individ trebuie să rețină din istorie ce situații au pus în pericol viața sau sănătatea unor persoane și să evite pe cât posibil să ajungă într-o asemenea situație, iar dacă nu poate, atunci măcar să caute o modalitate de ieșire rapidă din acea stare de insecuritate.

La fel ca în urmărirea limpede a științei securității, adevărata studiere a istoriei poate avea o imensă semnificație/însemnătate în practica securității noastre, în familie, în comunitate, în diverse grupuri din care facem parte, inclusiv în viața poporului sau națiunii noastre.

În viața militarilor o asemenea importanță o au „lecțiile învățate” în teatrele de operații pentru că deseori dacă le punem în practică ne asigurăm securitatea în cele mai periculoase situații de insecuritate. Tot așa și „lecțiile istoriei”, dacă sunt bine învățate și bine puse în practică în situațiile asemănătoare cu cele din trecut, pot ajuta orice stat/națiune să iasă din starea de insecuritate, să înlăture riscurile, vulnerabilitățile, amenințările și pericolele care au apărut la un moment, cu toate că istoria nu se repetă de două sau mai multe ori exact la fel. Dar dacă factorii de decizie politică sunt capabili să înțeleagă oportun care sunt diferențele dintre situațiile periculoase din trecut și cele actuale și să ia cele mai potrivite măsuri de asigurare a securității naționale, atunci vor obține succesul în acțiunile desfășurate.

¹⁵ Hendrik Willem van Loon, *op. cit.*, p. 580.

Nici o situație de (in)securitate nu este identică cu o alta din istorie și chiar dacă două evenimente de insecuritate sunt la fel totuși ele diferă fie și prin faptul că prima nu are nici un precedent, iar cea care urmează evident va avea precedent. Deci singura certitudine în viața noastră este aceea că totul se schimbă, deci fiecare situație de (in)securitate sau fiecare stare a națiunii este mereu alta.

Procesul de (in)securitate este istoric, deci unic și cu toate acestea este inteligibil, adică este clar pentru specialiștii/analiztii de securitate. Fiecare situație/eveniment de (in)securitate este diferit(ă), dar fiecare dintre ele este interconectat(ă) cu cele anterioare și le succed printr-o rețea complexă de cauze și efecte de (in)securitate probabile și/sau accidentale. Starea/situația de (in)securitate actuală poate fi consecința accidentelor sau acțiunilor unor forțe irezistibile, dar indiferent de caz situația prezentă de (in)securitate, ca o consecință a evenimentelor trecute, e reală și deseori ireversibilă. Deci situația prezentă de (in)securitate e unică, la fel cum fiecare punct din trecut e unic, e complet (total) neinteligibilă dacă nu reușim să înțelegem cum s-au întâmplat lucrurile/faptele în trecut (în istorie). Pentru a pricepe corect elementele de (in)securitate și ordinea în care s-au succedat în înregistrarea haotică a evenimentelor trecute e necesar(ă) un studiu (analiză) temeinic(ă) de securitate efectuat(ă) de specialiști, de ofițeri de intelligence (informații).

În istoria (in)securității, utilizând fenomenologia, Hegel a îmbinat problemele sociale, politice, militare, spirituale și gnoseologice, dar și metodele de rezolvare a acestor probleme pentru cunoașterea obiectivă a fenomenelor (in)securității¹⁶.

Evenimentele de (in)securitate și grupurile de oameni se împart în anumite clase/categorii de securitate care etalează cel puțin niște regularități (reguli) parțiale. De exemplu, utilizând cuvinte ca (in)securitate, război, pace etc. indiferent de epocă, secol, mileniu, loc și etnie/naționalitate, noi sau ei știu(știm), mai mult sau mai puțin, despre ce vorbim (scriem), adică despre semnificația acelor cuvinte. În acest sens, specialiștii, ofițerii de informații pot să se gândească la tendințele ce se manifestă în mediul internațional de securitate sau la tendințele istorice ale unei perioade, sau la procesele de (in)securitate, unde un eveniment de (in)securitate conduce spre altul într-un mod mai mult sau mai puțin logic. Gândind astfel, se pare că e foarte important să înțelegem când și cum situația prezentă de (in)securitate (care este în fond trecutul imediat) s-a dezvoltat (a decurs din) trecutul mai îndepărtat. Acesta ar fi singurul mod prin care se poate anticipa viitorul, adică prin observarea procesului de (in)securitate, de schimbare sau de dezvoltare a acestuia și de proiectare a sa în viitor, cu alte cuvinte de a ghici ce se va întâmpla dacă acea tendință va continua. Istoricii nu dețin monopolul asupra studierii afacerilor umane sau a problemelor de securitate pentru că și celelalte științe sociale (umaniste) au astfel de preocupări, deși

---

¹⁶ Eugen Siteanu, *op. cit.*, pp. 44-45.

acestea au propriile metode de cercetare. Istoria însă le inspiră pe toate celelalte științe pentru că ea se ocupă de trecutul tuturor domeniilor, indiferent de știință. Ea deține înregistrarea brută a ceea ce s-a întâmplat și ea oferă contextul situațiilor unice în vâltoarea timpului în care operează celelalte forme specializate de cercetare. Studiul/analiza istoric(ă) ne ajută să antrenăm și să exersăm toate aspectele esențiale ale activității intelectuale, de cercetare, să ne dezvoltăm capacitatea de a raționa și cultivă arta noastră de a ne exprima și comunica. Studiul istoriei ne dezvoltă aptitudinea de om educat, obiceiul de a fi sceptic și în același timp critic, de a gândi obiectiv și cu perspectivă, de a deosebi binele de rău și a vedea diferitele nuanțe de gri care există între alb și negru. Într-un cuvânt, istoria ne ajută să devenim înțelepți.

Problema insecurității rezidă în multitudinea erorilor, în dese confuzii între cauză și efect, în confuzia morală și ideologică și mai ales în aceea dintre credințele politice și consecințele lor și dintre teorie și realitate¹⁷.

Securitatea este azi într-un nou mediu neexplorat încă, acela al dezastrelor naturale globale și al vieții sociale, economice, politice, militare și spirituale noi, al problemelor de filozofie, drept, religie, stat etc. Toate acestea, în concepția lui Hegel sunt probleme spirituale pentru că spiritul a fost proclamat de marele filozof o categorie primordială. Totuși nu trebuie să scăpăm din vedere „sincronia realității sociale și a istoriei spirituale a societății”¹⁸ care sunt aspecte dialectice esențiale ale fenomenului securității/insecurității.

Deci fenomenul securității/insecurității trebuie analizat ca un fenomen dihotomic, natural și social (și istoric) cu respectarea datelor/informațiilor și evenimentelor. Cunoașterea securității/insecurității este un proces în care se utilizează metoda dialectică pentru cunoașterea fenomenelor (sociale, politice, economice, etice, ecologice și estetice).

Istoria ne mai învață și ce schimbări trebuie să facem în legile existente, în comportamentul nostru, în viața personală, în regulamente și instrucțiuni precum și în procedurile de asigurare a securității conform celebrei expresii latine: „Mutatis mutandis” (Schimbând ceea ce trebuia schimbat).

O educație în care cunoștințele istorice sunt temeinice este foarte importantă pentru toți oamenii, dar mai ales pentru aceia care vor ocupa o poziție/funcție înaltă în societate sau în domeniul securității, pentru care se cere multă responsabilitate, cum ar fi cei chemați să ia hotărâri/decizii politico-militare sau să judece oameni (judecători, procurori, magistrați). O educație cetățenească implică studiul istoriei pentru dezvoltarea perspectivei astfel încât individul să se vadă pe sine în relație cu restul experienței umane și cu întregul univers. Această perspectivă - imaginea evenimentelor umane

¹⁷ *Ibidem*, p. 45.

¹⁸ *Ibidem*, p. 45.

cuprinse în imensitatea timpului, locurilor și instituțiilor lumii. Astfel, istoria securității umane e necesară și extrem de valoroasă printre toate celelalte discipline deoarece e imposibilă formarea unei concepții juste despre sine și omenire fără perspectiva oferită de cunoștințele de bază despre trecutul omenirii.

Facultatea de a raționa, a gândi liber la necesitatea și posibilitatea securității omului și omenirii se dobândește prin abordarea unei mulțimi imense de subiecte specifice de securitate (insecuritate).

Nu sunt la fel de importante subiectele alese cât este efortul de a gândi sistematic despre fiecare subiect. Deci istoria ne dă oportunitatea de a învăța cum să gândim. Tehnica gândirii istorice este foarte importantă în studiile de securitate (pentru ca analizele de securitate să fie eficiente).

Studiul/analiza de securitate necesită un exercițiu continuu în domeniul legăturii dintre amănunte și generalizări care ne aduce o experiență în strângerea/alegerea, organizarea și clasificarea datelor/informațiilor vaste/multe; apoi e important modul cum să căutăm informațiile relevante și să le folosim în rezolvarea problemelor de securitate. Trebuie să știm cum să evităm să ne sufocăm/scufundăm în detalii/amănunte și cum să le folosim în scopul înțelegerii oricărui subiect. Deci trebuie să învățăm să judecăm limpede prin stocarea fondului de cunoștințe și prin antrenarea în utilizarea tehnicilor de critică (analiză critică) și de motivare a concluziilor. O bună judecată deseori depinde de punerea unor întrebări corecte/potrivite și îndemânarea pentru aceasta depinde de imaginația bogată pe bază de experiență.

Spiritul cercetării/anchetei de securitate e însuflețit prin/de opinia individuală, valori și imaginație pentru că opinia proprie e valoroasă, bazată pe cultură/cunoștințe bogate și gata de a fi reconsiderate/revizuite când noile cunoștințe o fac necesară. Studiul/analiza de securitate deseori necesită cunoștințe din știința complexității.

Evenimentele și conceptele de (in)securitate sunt complexe și se referă la o mulțime de acțiuni și evenimente. E necesar să reducem această complexitate la câteva concepte ușor de mânuit cum ar fi de pildă procesul sau tendința cu scopul de a ne gândi la toate cu o înțelegere deplină.

Știința securității ne dezvăluie modul în care trebuie să utilizăm împreună faptele/evenimentele și ideile, cum să dezvoltăm ideile din cunoașterea unor fapte/evenimente și să le verificăm în timp ce faptele/evenimentele sunt organizate și interpretate în legătură/corelație cu ideile care le-au dat un înțeles.

Cercetarea/investigația de securitate cere utilizarea unei metode riguroase prin care să garanteze eficacitatea colectării, selecției și organizării informațiilor/datelor și a înlocui credulitatea/naivitatea cu scepticismul. Știința securității e o investiție în îndemânarea exersării/exercitării responsabilității. Cercetarea/investigarea evenimentelor/faptelor de securitate se bazează pe luarea în considerare a faptului că faptele/evenimentele de securitatea prezente sunt produse ale trecutului, iar

cele viitoare sunt urmare a celor actuale, adică au legătură cu trecutul și prezentul.

Deci s-ar putea prevedea/ghici dacă un anumit proces de (in)securitate care se desfășoară azi va exista sub o formă sau alta și în viitor sau nu. Deci e necesar să știm că trecutul e la fel de real ca și prezentul.

În timp ce studiul specializat în domeniul altor științe cum ar fi, de exemplu, științele sociale, se ocupă cu un singur aspect al vieții (politic, economic, social, cultural, militar, ecologic etc.), știința securității se ocupă cu toate aspectele vieții, deci integrează în cercetarea/investigarea fenomenelor securității toate celelalte domenii, analizând din toate punctele de vedere procesele de (in)securitate ale omenirii. Asta încearcă să facă știința securității. Nu interpretarea dintr-un singur punct de vedere, ci din toate punctele de vedere, adică multifactorial, cercetarea inter, pluri și transdisciplinară. Evenimentele nu corespund întotdeauna planurilor omenești pentru că raționalitatea omului este limitată și uneori oamenii se comportă irațional, punând în pericol viața pe Planeta Albastră.

Analistul nu trebuie să fie părtinitor, ci să cântărească ca un arbitru imparțial faptele pentru a stabili care parte are dreptate conform dictonului: „Amicus Plato, sed magis amica veritas” (Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul). Adică deși o teorie (părere) se bucură de autoritatea unei personalități științifice celebre, pentru a fi acceptată ea trebuie neapărat să se întemeieze pe **adevăr**, deoarece adevărul cântărește mai mult decât orice om de știință sau orice demnitar. Aristotel a spus: „*chiar dacă și prietenia și adevărul ne sunt dragi, se cuvine să dăm precădere adevărului*”¹⁹. Romanii aveau un principiu suprem de dreptate: „*Să se facă dreptate, de-ar fi să piară lumea*” (Fiat iustitia, pereat mundus)²⁰. De aceea cel care vrea să stabilească cine a avut (sau cine are) dreptate într-un anumit război, nu trebuie să fie părtinitor, ci să afle adevărul care uneori nu înseamnă a alege între alb și negru sau între bun și rău, ci a stabili care este nuanța cea adevărată de gri dintre alb și negru.

Deseori istoria e folosită ca instrument de propagandă, de îndoctrinare a cetățenilor, de glorificare a statului. Istoria unor țări e scrisă șovinistic, glorificând proprii eroi și demonizându-i pe cei inamici, nefiind deloc obiectivă. Unele istorii sunt rescrise, mincinoase pentru a servi unor scopuri politice. Este normal să se corecteze erorile unor istorici, dar trebuie să se prezinte faptele/evenimentele istorice cât mai obiectiv posibil. De aceea, istoria națională nu trebuie să fie prezentată și studiată izolat, ci în contextul dezvoltărilor paralele a istoriei din celelalte țări. Istoria trebuie să ofere cetățenilor o perspectivă realistă a naturii societății/lor, a problemelor și a direcției în care merge societatea și să pregătească poporul să accepte schimbările pe termen lung arătându-le că nici un mod de viață și nici o înclinare a balanței forțelor politice nu pot rezista la nesfârșit. Deci istoria

¹⁹ I. Berg, Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre, București, 1995, p. 27.

²⁰ *Ibidem*, p. 133.

trebuie să-i dezvețe pe cetățeni să fie naivi și să nu mai creadă în liderii/conducătorii care-i mint, ci să devină înțelepți și votanți responsabili pentru că democrația depinde de voturile lor suverane.

Securitatea are foarte multe forme/diviziuni în timp, locuri, grupuri umane, activități, acțiuni, evenimente etc. ceea ce conduce la imensitate și complexitate. Deci există foarte multe clase de informații de securitate (insecuritate) de unde derivă foarte multe metode (tehnici) de cercetare/anchetare sau investigare.

Exemple de clase de informații de (in)securitate: accidente/catastrofe aeriene, navale, căi ferate/feroviare, auto, chimice, bacteriologice, nucleare, radiologice, epidemii, pandemii, meteorologice, cutremure, vulcanologice etc. Este evident că fiecare clasă va avea propria sa metodă de cercetare/investigare/anchetare. De aceea știința securității este o știință inter, pluri și transdisciplinară care are însă și metoda sa specifică de cercetare/investigare/anchetare în domeniul terorismului, crizelor militare, sociale, etnico-religioase, războaie hibride etc.

Metoda de cercetare specifică științei securității integrează metodele mai multor științe/domenii pentru investigarea proceselor/fenomenelor de (in)securitate. Astfel, în cazul națiunii poloneze din secolele XVIII-XX, când statul polonez a dispărut de câteva ori, cauza asigurării/prezervării securității națiunii, în mod paradoxal, nu o găsim neapărat în domeniul politic, ci în cel social, pentru că societatea poloneză a continuat să existe și să-și desfășoare viața socială chiar și în lipsa unui stat. Entitatea culturală a ținut loc de stat, căci cultura comună a menținut unitatea polonezilor. Uneori e necesar să acordăm o atenție mai mare unei alte clase de fenomene de securitate cunoscute sub denumirea de civilizație. Ea are caracter istoric și este un mod particular de viață și de gândire, cu instituții, credință, valori, cultură specifice unei vaste populații întinsă pe teritoriul mai multor state care au însă aceeași religie unificatoare. De exemplu: civilizația Occidentală; Ortodoxă; Musulmană; Hindușă (Indiană); Orientală (China și Japonia). A priori (din cele anterioare) și a posteriori (din experiență) deducem că există și o mulțime de subclase: nord-americani; rușii; chinezii; japonezii; otomanii etc²¹.

Fiecare domeniu al existenței umanității are o istorie distinctă/specifică cu un grad mare de independență față de celelalte domenii. Așa, de exemplu se poate studia istoria: politică; economică; culturală; socială; militară; diplomatică; a securității ca răspuns la problemele cu care se confruntă societatea în prezent pot să apară și alte domenii de studiu ale istoriei²².

E necesar, de asemenea, să se studieze intercondiționările sau interrelațiile dintre securitate și politică, între securitate și alte

---

²¹ Daniels R.V., *Studying History: How & Why*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1981, pp. 1-39.

²² *Ibidem*.

discipline/domenii: social, economic, diplomatic, cultural, militar, ecologic, istoric, sociologic, tehnologic, religios etc.

Toate aspectele istoriei amenințărilor, vulnerabilităților, riscurilor și pericolelor la adresa omenirii/omului reprezintă laturi ale comportării omului/oamenilor și rețelelor de viață social-politică și în consecință fiecare aspect de viață și de moarte/suferință este afectat de evenimentele din celelalte domenii. De aceea în studiul securității omenirii, un domeniu foarte important e istoria. De aceea metoda istorică de cercetare a evenimentelor de securitate e foarte importantă. Relația științei securității cu celelalte științe/discipline se poate argumenta la nesfârșit. Știința securității poate fi inclusă printre științele sociale (sociologie, antropologie, psihologie, științe economice, științe politice, istorie, științe militare).

Știința securității studiază modul în care amenințările, vulnerabilitățile, riscurile și pericolele generate atât de fenomenele naturale, cât și de cele sociale determină numărul de persoane moarte și rănite și amploarea distrugerilor de valori materiale, spirituale, tehnologice etc., precum și capacitatea/capabilitatea sistemelor de securitate/siguranță de a preveni/prevede și a interveni oportun pentru diminuarea pagubelor umane și materiale și salvarea persoanelor afectate de aceste dezastre.

Legile fenomenelor naturale care provoacă dezastre pot fi descoperite, dar legile fenomenelor sociale care pun în pericol omenirea nu se pot cunoaște încă, însă se pot descoperi anumite reguli și modele ale comportării oamenilor și ale fenomenelor sociale care ne pot ajuta la studierea fenomenelor/proceselor de securitate.

Concluziile tuturor acestor științe/discipline pot reprezenta pătrunderi/înțelegeri profunde/valoroase pentru cercetările/investigațiile/analizele de securitate și nu trebuie în nici un caz neglijate (trecute cu vederea). Fiecare dintre aceste științe trebuie să adauge informațiile specifice (acelei științe) de securitate și să întregească/lămurească situația/problema de securitate cercetată cu ajutorul acelei (acelor) științe.

Științele sociale pot stabili reguli și moduri de comportare ale grupurilor care se pot utiliza de știința securității în cercetările/investigațiile de securitate. Istoricii pot să explice cum s-a întâmplat un eveniment sau cum au urmat consecințele²³.

În știința securității nu sunt importante toate evenimentele istorice, ci numai acele evenimente, instituții și personalități care au o semnificație de (in)securitate, adică acelea care au avut efecte asupra (in)securității oamenilor și de aceea ne interesează în mod deosebit istoria politică și istoria militară.

Științele sociale pot să facă unele generalizări și să tragă unele concluzii utile pentru știința securității (de exemplu: condiții de viață speciale, credințe, relații umane, forme de comportare a maselor etc.)²⁴.

---

²³ *Ibidem.*

²⁴ *Ibidem.*

Istoria e cheia de boltă a întregului studiu al vieții omenеști pentru că se ocupă cu toate aspectele activităților omului, în toată complexitatea relațiilor interumane. Deci istoria adună împreună și sintetizează toate domeniile cunoașterii și diferitelor lor abordări. Doar istoria deține busola magică care arată adevărul, complexul de motive, cauze, șanse și circumstanțe din viața omului. Istoricul are ultima sarcină de a arăta modul în care virtutea, eficiența, eficacitatea, meritul, viciul, comedia și tragedia formează (dau formă) drama(ei) existenței umane. Studiul istoriei (trecutului) e esențial (vital) pentru înțelegerea lumii actuale și a unor discipline sociale/umaniste, trecutului, prezentului și viitorului omenirii²⁵. Studiarea istoriei securității necesită abilitatea de a gândi imaginativ, de a organiza informațiile și de a utiliza faptele/evenimentele pentru a descoperi și aprecia ideile semnificative²⁶, evident, pe baza faptelor semnificative. De asemenea e necesar să separăm detaliile esențiale de celelalte. Evenimentele de (in)securitate și generalizarea(zările) trebuie văzute și apreciate împreună (inseparabil) căci generalizarea dă relevanță faptelor/evenimentelor, iar acestea dau viață oricărei generalizări²⁷, la fel cum copacii dau viață pădurii.

Faptele/evenimentele sunt generalizări limitate ale detaliilor. Generalizările istorice vaste/ample sunt marile curente/tendințe care motivează/impulsează Forțele istoriei sau marile Forțe actuale care mișcă lumea în care trăim (de exemplu: ridicarea la luptă a democrației; civilizația Occidentală; revoluțiile burgheze; mișcare de independență a țărilor coloniale etc.). A treia categorie - generalizările intermediare/medii - aranjează/rânduiesc ordonează indivizi, locuri și întâmplări/evenimente în niște idei interpretative cum ar fi, de exemplu: cauzele economice ale Revoluției Franceze; anticomunism; anticapitalism; antifeudalism; antisovietic; antihitlerism. Toate aceste ultime exemple sunt concepte pline de înțeles și solide/de încredere. Similare cu generalizările sunt conceptele, dar acestea sunt mai abstracte cum ar fi de pildă „lupta de clasă”²⁸.

Conceptele sunt produse ale imaginației și de aceea ele sunt supuse criticilor, îndoielii și reviziei.

La cercetarea unor evenimente de (in)securitate la început căutăm unele detalii care ne dau cea mai interesantă sau cea mai semnificativă parte a întregului eveniment. Cu cât „săpăm” mai adânc în „straturile” istoriei securității cu atât evenimentele de (in)securitate vor căpăta mai multă viață și mai mult înțeles. Spre exemplu: dacă cercetăm o civilizație dispărută sau viața unei populații de pe o insulă, care la un moment dat a dispărut din acel loc, straturile de pământ depuse de-a lungul secolelor ne pot dezvălui ce

²⁵ Robert V. Daniels, *Studying History*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey 07632, p. 40.

²⁶ *Ibidem*, p. 47.

²⁷ *Ibidem*, p. 50.

²⁸ Robert V. Daniels, *op. cit.*, pp. 41-94.

dezastre s-au petrecut de-a lungul timpului. De asemenea, gândirea conceptuală e o abilitate care-l poate ajuta pe cercetător să afle adevărul²⁹.

Inspectarea sau vederea generală (gândirea limpede) are o foarte mare importanță în cercetarea de securitate. Dacă apoi ne întoarcem privirea de la detalii la vederea generală, la conceptele generale, le putem vedea pe toate într-o nouă lumină. Totuși, folosirea acestei metode a privirii generale și în profunzime are unele limite, pentru că numărul detaliilor evenimentelor de (in)securitate este enorm, dar numărul tendințelor e suficient de mic³⁰.

În cercetarea unui studiu de caz al unui eveniment de (in)securitate, descoperim care e comportarea reală a oamenilor în acel caz și putem deduce cum s-ar putea ei probabil comporta în alte circumstanțe/împrejurări și astfel putem obține o privire generală asupra populației, locurilor, momentelor și societății respective.

Se cunosc deja trei proceduri de organizare a informațiilor de (in)securitate: clasificarea lor; înlănțuirea/sistemul de legături; a sta în cumpănă. Toate trei sunt modalități de a lega faptele/eventimentele de securitate împreună într-o unitate plină de înțeles (sens) și toate trei trebuie întrebuințate împreună pentru a ajunge la o înțelegere satisfăcătoare a subiectului abordat (a problematicii abordate). Clasificarea poate fi de trei feluri: cronologică; geografică/localizare; tematică/actualizare sau aspect al securității (politic, diplomatic, economic, social, militar, religios, etnic, ecologic, tehnologic etc.). Pe scurt: perioade; locuri; aspecte.

Există două feluri de definiții ale istoriei: 1) însumarea a tot ceea ce s-a întâmplat în trecutul umanității; 2) înregistrarea scrisă a trecutului și interpretările pe care istoricii le-au dat acestor înregistrări.

Concluzii

În fenomenologia securității se pornește de la ilustrări istorice (din diverse epoci istorice), la filosofia istoriei „*prin mijlocirea istoriei culturii*”³¹ și se ajunge la stabilirea unei legături între „*experiența spirituală subiectivă și cea a umanității*”³². Fenomenologia securității leagă inextricabil problemele teoretice de cele ale vieții și evită iraționalismul și intuiționismul. În metodologia cercetării-științifice a securității/insecurității se are mereu în vedere că „*adevărul este întregul*”, dar „*întregul este însă numai esența care se împlinește prin dezvoltarea sa*”³³. Cunoașterea fenomenelor (in)securității are loc prin studierea acestora în totalitatea lor statică și în dezvoltarea lor, căci ele devin mereu altceva. Prin gândire dialectică putem preface fenomenele în concepte de securitate păstrând însă mișcarea concretă a lor. Perceperea proceselor securității este posibilă numai

²⁹ *Ibidem.*

³⁰ *Ibidem.*

³¹ Hendrik Willem van Loon, *Istoria omenirii*, Traducere din engleză de Cornelia Dumitru, Editura Humanitas, București, 2017, p. 123.

³² *Idem.*

³³ Hegel, *Fenomenologia spiritului*, Editura Academiei, București, 1965, pp. 17-18.

prin „mișcarea” noțiunilor; metoda filozofiei securității este dialectica deoarece metoda este structura întregului.³⁴ Simpla observare și formalizarea sunt procedee care „pierd esența realității, care este mișcarea, viața, contradicția”³⁵.

Spiritul unui popor (unei națiuni) „este adevărul nemijlocit, este viața etică a unui popor”³⁶.

Securitatea, în general, și securitatea națională, în special, se încadrează întotdeauna între dialectica hegeliană a imperativului și cea a posibilului, adică între idealurile omului și ceea ce poate realiza acesta. Ele sunt cele două limite ale securității în orice epocă istorică.

Cunoașterea securității trebuie să înceapă cu generalul abstract căci, așa cum a scris Hegel, metoda dialectică de cercetare este de fapt „conștiința lipsei sau insuficienței începutului ca generalitate abstractă, conștiința că obiectul (investigat, n.a.) cere mersul mai departe, determinarea generalului”³⁷ Pentru metoda dialectică a securității generalul apare sub două înfățișări: ca început și apoi ca încheiere, adică precum un final și un scop al cunoașterii securității, generalul fiind „totalitatea concretă”³⁸.

Hegel explică și cum se poate ajunge de la generalul simplu (abstract) la cel concret. Urmând raționamentul său, cunoașterea securității trebuie să înceapă „cu generalul-în-sine”, adică cu ființa umană care cuprinde toate determinările „în-sine, nedesfășurate”³⁹. Conceptul securității/insecurității „trebuie să se desfășoare, să se determine, să devină concept pentru sine”⁴⁰. Deci, metoda de cercetare trebuie să pornească de la premisa că „începutul, sau absolutul ca început, e deja o totalitate concretă, obiectivă”⁴¹. Evident că gândirea subiectivă nu creează totalitatea, căci totalitatea concretă este a obiectivului securității, a fenomenelor de (in)securitate, iar metoda dialectică de investigare are menirea de a descoperi totalitatea securității și să o recreeze astfel încât să reflecte toate legăturile și interacțiunile (interne și externe) în timp și spațiu, ale fenomenelor de securitate/insecuritate. „Totalitatea concretă care constituie începutul posedă ca atare în ea însăși începutul înaintării și dezvoltării”⁴². Tot el explică: „Totalitatea inițială cuprinde deosebirea momentelor, legăturilor, dar încă nediferențiate”⁴³. În acest sens, cunoașterea securității și investigarea noastră au misiunea să găsească diferențierea și determinarea,

³⁴ *Ibidem*, p. 33.

³⁵ *Idem*.

³⁶ *Ibidem*, p. 200.

³⁷ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 109.

³⁸ Eugen Siteanu, *op. cit.*, p. 46.

³⁹ *Ibidem*, p. 47.

⁴⁰ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 109.

⁴¹ *Idem*

⁴² Hegel, *Știința logicii*, tradusă de D. Roșca, Editura Academiei, București, p. 831.

⁴³ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 109.

iar esențialul presupune ca determinarea securității să fie descoperită în obiectul securității însuși⁴⁴.

Negația dialectică a securității evidențiază „*contrariile și trecerea lor reciprocă unul într-altul*”⁴⁵ cum ar fi, de pildă, singularul și generalul. Deci, pozitivul este menținut în negativul său, adică securitatea trebuie menținută în insecuritatea omenirii, iar „*conținutul presupozitiei în rezultatul său, iată tot ce este mai important în cunoașterea rațională*”⁴⁶ a securității. Dialectica (securității) nu admite o securitate fixă (imuabilă) sau încremenită întrucât orice securitate nemijlocită este concomitent mijlocită, adică în raport cu altceva pentru că orice pozitiv se transformă în negativul său și „*mijlocirea este negativul nemijlocitului și ca atare îl păstrează, îl cuprinde în sine*”⁴⁷. Prin urmare, securitatea trimite la contrarul ei – insecuritatea, care evident trimite iar la securitate, adică întotdeauna teza se transformă în antiteză. Teza negativă evidențiază legătura dintre negativ și pozitiv și „*găsirea pozitivului în negativ*”⁴⁸. Trebuie să avem capacitatea de a percepe și descoperi negativul real (insecuritatea reală), lupta contrariilor, negativul (insecuritatea) în luptă cu pozitivul (securitatea). Hegel numește ideea aceasta „cotitura” în mișcarea „*conceptului (securității, n.a.), izvorul automișcării, atât reale, cât și logice*”⁴⁹. Prin aceasta se anulează total opoziția dintre conceptul de securitate și realitate, se desființează bariera care există între „*logicul rigid și realitatea dialectică*”. Prin aceasta apare adevărul, unitatea între conceptul securității și realitate. După prima negare se trece la analizarea celei de a doua negări, ceea ce înseamnă anularea contradicției fiind cea de-a doua premisă a silogismului ori premiza sintetică⁵⁰. În comparație cu ea, prima negare este analitică, iar cea de-a doua este „*restabilirea nemijlocitului inițial, dar având în urmă procesul dialectic care, din punct de vedere formal, se desfășoară deci ca o triadă: teză-antiteză-sinteză*”⁵¹, adică securitate-insecuritate-sinteză.

BIBLIOGRAFIE

- GULIAN C.I., *Hegel. Tînărul Nietzsche. Mircea Eliade*, Editura Academiei Române, București, 1992.
SITEANU E., „Securitatea Obiectivă”, *Revista de Științe Militare* nr. 1/2020.

⁴⁴ Eugen Siteanu, *op. cit.* p.47.

⁴⁵ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 109.

⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Idem.

⁴⁸ Idem.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 110.

⁵⁰ Eugen Siteanu, *op. cit.* p. 48.

⁵¹ C.I. Gulian, *op. cit.*, p. 110.

- SITEANU E., NAIANU B., ILIE Gh., *Fiabilitatea produselor tehnice*, Editura Aisteda, București, 2000.
- BERG I., *Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre*, București, 1995.
- DANIELS R. V., *Studying History: How & Why*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1981.
- HEGEL, *Fenomenologia spiritului*, București, Editura Academiei, 1965.
- VAN LOON H. W., *Istoria omenirii*, Traducere din engleză de Cornelia Dumitru, Editura Humanitas, București, 2017.

